

รูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

Students' Learning Loss Management Model in Schools,
The Primary Educational Service Area Office 2 Prathum Thani

จิตาพร พุ่มแดง¹, ภารดี อนันต์นาวิ² และ พงศเทพจิระโร³

Titapond Poomdaeng¹, Paradee Anannawee², and Pongthep Jiraro³

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

North Bangkok University, Thailand

E-mail: Titapond.poom@northbkk.ac.th

Received January 10, 2024; Revised March 29, 2024; Accepted March 31, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2) เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, และ 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยเป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 16 คน และครู 281 คน มีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก และได้แนวทางการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา 5 ด้าน 2) รูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. องค์ประกอบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา มี 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนา

หลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา การพัฒนาสุขภาพจิต และการวัดและประเมินผล 2. กระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นการวางแผน 2) ขั้นการดำเนินการ 3) ขั้นการตรวจสอบและประเมินผล 4) ขั้นการนำผลการประเมินมาปรับปรุง 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวม พบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้; ถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน

Abstract

This research aimed to 1) study the current conditions and the guidelines for students' learning loss management in schools, the Primary Educational Service Area Office 2, Prathum Thani. 2) develop and evaluate students' learning loss management models in schools, the Primary Educational Service Area Office 2, Prathum Thani, and 3) trial and evaluate the possibility and utility of a model. This research was a mixed-methods study: quantitative and qualitative. The samples for this research were 16 school administrators and 281 teachers selected by stratified random sampling. The tool used for data collection was a questionnaire. The chosen informants by purposive sampling were the experts who have experience in students' learning loss management. The tool used to collect data was the interview form. The statistics used for the analysis data were percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results of the research revealed that 1) the current conditions of students' learning loss management in schools, the Primary Educational Service Area Office 2 Prathum Thani, were at a high level and guided students' learning loss management in five aspects; 2) the students' learning loss management model in schools, the Primary Educational Service Area Office 2 Prathum Thani, consisted of two components: 1. The students' learning loss management in schools: curriculum development, learning process development, developing media and using technology in educational innovation, mental health, measurement and evaluation, 2. The process of students' learning loss management in schools had four steps: plan, do, check, and act. 3) The results of the trial and evaluation of the students' learning loss management model in schools at the Primary Educational Service Area Office 2, Prathum Thani, found that the possibility and the utility were at the highest level.

Keywords: Model; Learning Loss Management; Students' Learning Loss

บทนำ

ผลจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างต่อเนื่องทั่วโลก ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 (ค.ศ.2019) ทำให้มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อ การขับเคลื่อนประเทศในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งด้านการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องปิดการเรียนการสอนเป็นระยะเวลานาน และต่อเนื่องกันจนถึงปี 2565 เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ที่ค่อนข้างรุนแรงนั้น ส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาทุกฝ่าย ต้องระดมความคิด เพื่อปรับตัว ปรับบทบาท และปรับรูปแบบวิธีการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยสถานศึกษา มีการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้เอื้อ ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างปลอดภัยจากโรคระบาด ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนวิธีการจัดการ เรียนรู้ใหม่ในรูปแบบ 5 On ได้แก่ On-Site, On-Air, On-Line, On-Demand และ On-Hand ซึ่งต้องปรับให้เหมาะสมตามบริบทในสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อทดแทนการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ และผู้เรียนทุกระดับการศึกษาต้องเรียนรู้อยู่ที่พักอาศัยของตนเอง เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อตามมาตรการป้องกันโรคที่จังหวัดกำหนด จึงทำให้นักเรียนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Office of the Education Council. (2022)

ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ หรือการสูญเสียการเรียนรู้ หมายถึง ผลของการเสียโอกาสในการเรียนรู้มีผลทำให้ทักษะต่าง ๆ ที่เด็กควรจะได้รับพัฒนาตามช่วงวัยสูญเสียตามไปด้วย เช่น ทักษะทางสังคม ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม เด็กสูญเสียโอกาสในการฟอร์มตัวเป็นบุคลิกของเขาว่าเขาจะเป็นอัคราจารย์ดี เป็นคนเก็บตัว เป็นคนขี้อาย หรือเป็นคนมั่นใจในตัวเอง แต่เมื่อเด็กไม่ได้ไปโรงเรียน ไม่มีเพื่อน ไม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ไม่ได้ทำอะไรหน้าชั้นเรียน หน้าเสาธงก็ไม่ได้แสดงความเป็นผู้นำ สุดท้ายก็จะส่งผลให้เด็กเกิดภาวะ Learning Loss เนื่องจากการเรียน Online ไม่สามารถทำให้เด็ก ๆ ได้ฝึกฝนทักษะเหล่านั้นได้ (Sayfah, 2022) และยังเป็นประเด็นที่มีผู้สนใจ ศึกษาและได้รับความสนใจอย่างมากตั้งแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบันเนื่องจากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ที่ทำให้เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างต่อสังคม คุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจของ ทุกประเทศทั่วโลก เมื่อพิจารณาในมิติทางการศึกษา พบว่า สถานการณ์โรคระบาดทำให้สถานศึกษาทุกระดับ ต้องหยุดเรียนในช่วง ส่งผลให้ผู้เรียนไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามที่ควรจะได้รับในระบบสถานศึกษาอย่างสมบูรณ์ ครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนและวิธีการจัดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแพลตฟอร์ม ในการจัดการเรียนรู้ให้เป็นรูปแบบออนไลน์ (Online learning) หรือห้องเรียนเสมือนจริงมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่จะต้องอุทิศและทุ่มเทพลังความสามารถเพื่อจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนแล้ว พ่อ แม่ ผู้ปกครอง รวมถึงสมาชิกในครอบครัว ที่มีส่วนเกี่ยวข้องก็จำเป็นต้องสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดย Anannawee and

Prawatrungruang (2023) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มี 2 องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย การบริหารสถานศึกษา มี 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานทั่วไป และภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ความรู้ด้านดิจิทัล ความเป็นมืออาชีพ การสื่อสาร การมีส่วนร่วมการพัฒนาและการสร้างโอกาส

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในประเทศไทยนั้นส่งผลให้วงการศึกษาก่อการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด คือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในปีการศึกษา 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 5 รูปแบบตามบริบทและความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน คือ ON-AIR, ONLINE, ON-DEMAND, ON-HAND และ ON-SITE โดยไม่จำเป็นว่าโรงเรียนที่ปิดเรียนต้องให้การเรียนการสอนแบบออนไลน์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม จากการประเมินสถานการณ์ด้านการศึกษาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของโควิด-19 พบว่า การเรียนการสอนแบบออนไลน์ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับการเรียนในห้องเรียน ทำให้เด็กเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning loss) อาจเนื่องมาจากความไม่พร้อมของผู้ปกครอง การขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การเข้าถึง อินเทอร์เน็ต การใช้เวลาหน้าจอมากเกินไป ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน จนทำให้เกิดความเครียดทั้งผู้เรียนและครูผู้สอน (Thongliamnak. (2021)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีโรงเรียนจำนวน 67 โรงเรียน ซึ่งเนื่องจากจังหวัดปทุมธานีถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่สีแดงเข้ม และปิดการเรียนการสอน ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จึงได้มีการจัดเรียนการสอนผ่าน ON-AIR, ONLINE, ON-DEMAND, ON-HAND และ ON-SITE ตามที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนด โดยการจัดการสอนการเรียนที่กล่าวมานั้นมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากครอบครัวไม่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ และมีหลายปัจจัยที่โรงเรียนนั้นไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On-Site, On-Air, On- Line และ On-Demand ได้ การจัดการเรียนการสอนในช่วงนั้นจึงดำเนินไปตามบริบทของ ความพร้อมในแต่ละครอบครัว ซึ่งเหตุผลนี้เองทำให้เกิด ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ จะเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในปีการศึกษา 2562 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 45.38 ส่วนในปีการศึกษา 2563 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 42.48 สรุปได้ว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละปี 2563 ต่ำกว่า 2562 อยู่ถึงร้อยละ 2.9 และผลการประเมินคุณภาพระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลตกต่ำกว่าระดับประเทศ -0.18 และ ผลการประเมินคุณภาพระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลตกต่ำกว่าระดับประเทศ -2.96 (Prathum Thani Primary Educational Service Area 2, 2022)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ของครู

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 รวมถึงการปรับปรุงด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและสนองต่อนโยบายของการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นของประเทศสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ทบทวนวรรณกรรม

ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด-19

ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning loss) ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลกระทบต่อวงการศึกษามากประการ ทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องปรับเปลี่ยน รูปแบบออนไลน์ ซึ่งครูผู้สอนต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องและเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย โดยในหัวข้อนี้ขอนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) สภาพการณ์ของภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ 2) แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยและ 3) หลักการจัดการศึกษารูปแบบออนไลน์ ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งมีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

สภาพการณ์ของภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้วงการศึกษเกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการ การเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัด คือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในปีการศึกษา 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 5 รูปแบบ ตามบริบทและความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน คือ ON-AIR, ONLINE, ON-DEMAND, ON-HAND และ ON-SITE โดยไม่จำเป็นว่าโรงเรียนที่เปิดเรียนต้องใช้ในการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพียง อย่างเดียวเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินสถานการณ์ด้านการศึกษาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของโควิด-19 พบว่า การเรียนการสอนแบบออนไลน์ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับการเรียนในห้องเรียน ทำให้เด็กเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning loss) อาจเนื่องมาจากความไม่พร้อมของผู้ปกครอง การขาด

แคลน อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การใช้เวลาหน้าจอมากเกินไป ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน จนทำให้เกิดความเครียดทั้งเด็กและครู (Thongliamnak, 2021)

ศาสตราจารย์อีริค ฮานูเชค นักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำจากมหาวิทยาลัยแสตนฟอร์ด ได้ทำประมาณการโดยพิจารณาจากประเทศในกลุ่ม OECD พบว่าการที่ต้องปิดโรงเรียนจะทำให้ให้นักเรียนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้หรือความรู้ที่หายไป ซึ่งมีผลต่อรายได้ในอนาคตของเด็กเหล่านั้นไปจนถึงผลกระทบต่อ GDP ของประเทศในระยะยาว โดยประมาณการว่าหากนักเรียนไม่ได้ไปโรงเรียนประมาณ 4 เดือน จะทำให้รายได้ในอนาคตตลอดช่วงชีวิตของเขาหายไป 2.6% และส่งผลต่อ GDP ของประเทศลดลง 1.5% ไปตลอดช่วงศตวรรษ (จนถึงปี 2100) คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันของ GDP ประเทศถึง 699% ในกรณีของประเทศไทย อาจจะได้คิดได้เป็นมูลค่าเศรษฐกิจที่สูญหายในตลอดช่วงศตวรรษถึงกว่า 9 แสนล้านบาท (Thongliamnak, 2021)

นอกจากนี้ ยังได้มีการประเมินว่าภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในช่วงการเรียน แบบทางไกลจะเกิดแบบไม่สมดุล เช่น กลุ่มเด็กยากจน กลุ่มด้อยโอกาสจะได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มเด็กที่มีเศรษฐฐานะที่ดีกว่า ยิ่งเด็กยากจนก็ยิ่งมีโอกาสที่จะหลุดจากระบบการศึกษามากกว่าเด็กกลุ่มอื่น งานวิจัย ในสหรัฐอเมริกาพบว่าเด็กที่สามารถเรียนแบบออนไลน์ได้ดีในช่วงสถานการณ์โควิด-19 คือเด็กที่เรียน ในห้องเรียนได้ดีอยู่แล้ว แต่เด็กกลุ่มระดับกลางหรือระดับล่างในห้องเรียน เมื่อเรียนออนไลน์ก็จะเกิดถดถอย ทางการเรียนรู้ที่รุนแรงทำให้ยิ่งถูกทิ้งห่าง สำหรับประเทศไทยนั้น ธนาคารโลกได้มีรายงานว่าช่วงก่อนที่จะเกิดโควิด-19 ก็มีสถานะความยากจนของการเรียนรู้ (Learning poverty) อยู่แล้วประมาณ 239% คือในเด็กไทยอายุสิบขวบ 100 คน มีเด็กที่ไม่สามารถอ่านเขียนได้ คล่องถึงประมาณ 20 คน เทียบกับเด็กมาเลเซีย 13 คน สิงคโปร์ 3 คน หรือเด็กเวียดนาม 2 คน เมื่อเกิดโควิดก็จะยิ่งทำให้สถานการณ์ความยากจนของการเรียนรู้ของประเทศแย่ลงกว่าเดิม อันจะนำไปสู่ความสูญเสียของทรัพยากรมนุษย์ของเขาและรายได้ในอนาคต คุณภาพชีวิต รวมไปถึงระดับความเจริญทางเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ (Thongliamnak, 2021) ทั้งนี้ธนาคารโลกยังระบุเพิ่มเติม ในรายงานดัชนีทุนมนุษย์ว่านักเรียนไทยใช้เวลาเฉลี่ยในการเรียนหนังสือประมาณ 12.7 ปี แต่ความรู้ที่ได้เทียบได้กับการเรียนเพียง 8.7 ปี ดังนั้น แม้ว่าจะไม่เกิดสถานการณ์โควิด-19 เด็กไทยก็มีความรู้ที่หายไปประมาณ 4 ปีอยู่แล้ว อันเนื่องมาจากคุณภาพการเรียนการสอน ยิ่งเกิดสถานการณ์ที่เด็กไม่ได้เรียนในโรงเรียนตามปกติ ความรู้ที่เขามีก่อนก็จะยิ่งลดน้อยลง อย่างไรก็ตามที่กล่าวมานั้นเป็นแค่การมองในแง่เศรษฐกิจ แต่ยังไม่ได้มองในแง่ของทุนมนุษย์ ทั้งเรื่องสภาพจิตใจ อารมณ์ การพัฒนาทักษะในสังคมต่าง ๆ ซึ่งเด็กจะขาดไปเมื่อไม่ได้มาเรียนหนังสือในโรงเรียน รวมไปถึงเรื่องอาหารที่ขาดแคลนในกลุ่มเด็กยากจน และเด็กที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักก็จะมีปัญหา เพราะไม่ได้มาปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ครู โดยเฉพาะเด็กพิการ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่ใช้ชีวิตโดยปราศจากโรงเรียนจะยิ่งมีปัญหาที่รุนแรงกว่าเดิม รวมไปถึงกลุ่มเด็กปฐมวัย เด็กก่อนวัยเรียนในช่วง 0-7 ปี ซึ่งถือเป็นช่วงวัยทอง (Golden age) ของพัฒนาการในชีวิตหากผ่านช่วงวัยนี้ไปแล้ว จะย้อนกลับมาพัฒนาอีกอาจจะสายเกินไป

หากเป็นพ่อแม่ชนชั้นกลางก็อาจสามารถจ้างครูพี่เลี้ยงมาสอนหรือสามารถดูแลเองได้ แต่สำหรับครอบครัวที่ยากจนต้องพึ่งพาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชน ในช่วงเวลาที่ศูนย์เด็กเล็กต้องถูกปิดย่อมมีผลต่อพัฒนาการของเด็กกลุ่มนี้เป็นอย่างยิ่ง

อีกเรื่องที่สำคัญคือการวัดผลประเมินผลเพราะช่วงโควิด-19 ทำให้ระบบวัดผลประเมินผลในหลายประเทศต้องถูกยกเลิกไป หากเด็กต้องกลับไปเรียนโดยมีความรู้ที่หายไปก็จะเกิดความเสียหายในระยะยาว เพราะจะเรียนตามเพื่อนไม่ทัน รวมถึงไม่สามารถรองรับเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ยากขึ้นไปได้ ดังนั้นจึงควร มีการวัดผลประเมินผลเพื่อให้ครูสามารถรู้ได้ว่าทักษะความรู้ของเด็ก ณ วันที่เขากลับมาเรียนเป็นอย่างไร หายไปแค่ไหน ควรสอนเสริมในประเด็นใด พร้อมกับมีระบบการเรียนแบบเร่งรัด (Acceleration program) ให้เด็กสามารถเรียนได้ทันเพื่อน หลายประเทศมีแนวทางที่ใช้ต่างกันทั้งใช้ระบบตัวเตอร์ ทั้งแบบหนึ่งต่อหนึ่งหรือแบบห้องเรียนที่ทำโดยภาคเอกชน NGO ภาครัฐที่สนับสนุนงบประมาณ หรือใช้การสอนเสริมในท้ายของวัน หรือเพิ่มเวลาเรียนในช่วงเสาร์-อาทิตย์ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา Learning loss แบบถาวร ทั้งนี้การจัดการศึกษาในช่วงสถานการณ์โควิดต้องเป็นการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นให้เหมาะกับบริบทของนักเรียน (Thongliamnak, 2021)

กระบวนการจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารตามวงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรของ Deming (1986) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan)

1. กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยการพิจารณาถึงตัวแปรที่จะเกิดขึ้น
2. กำหนดเป้าหมายที่สามารถบรรลุได้
3. กำหนดวิธีการที่จะปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด
4. วางแผนโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่หรืออาจเก็บรวบรวมขึ้นมาใหม่

ขั้นที่ 2 การทำตามแผน (Do) หรือลงมือทำ

1. ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจทำในขอบข่ายเล็ก ๆ เพื่อทดลองก่อน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check) หมายถึง การตรวจสอบ หรือสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นว่ามี การเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด และเป็นไปในทางใด

1. ตรวจสอบผลในขณะปฏิบัติงานของบุคลากรนั้นเป็นไปตามลำดับที่จัดตั้งไว้
2. ตรวจสอบผลคุณลักษณะด้านคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่จัดตั้งไว้

ขั้นที่ 4 การแก้ไข (Act) หรือลงมือแก้ไข (Corrective Action)

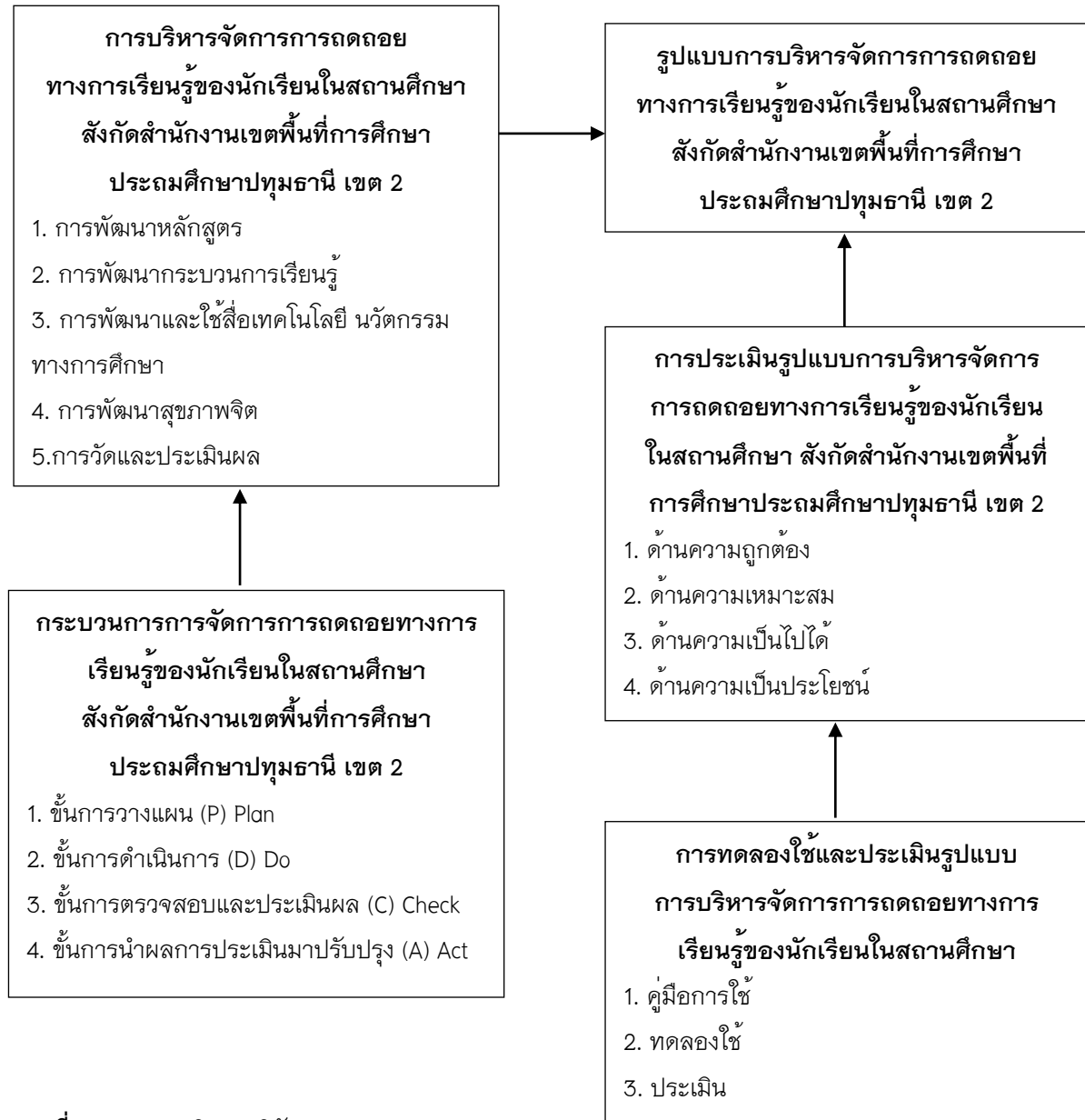
1. ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทันที ถ้าพบว่าผลที่ได้รับไม่บรรลุ ตามจุดประสงค์ของขั้นตอน พร้อมทั้งบันทึกไว้เป็นมาตรฐานการทำงาน เพื่อป้องกันการเกิดซ้ำ

2. สรุปเป็นบทเรียน และใช้พยากรณ์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการคิดหาวิธีการใหม่ ๆ ต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดการด้วยวงจรคุณภาพของ Deming เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพตามมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ผู้วิจัยดำเนินการโดย

1. ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบ ในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2. ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อนำมาประกอบการจัดทำกรอบแนวการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งและข้าราชการครู ภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 1,262 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บริหารสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่ง และข้าราชการครู ภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตาราง Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีเขตพื้นที่ให้บริการแยกตามเขตพื้นที่อำเภอเป็นหน่วยการแบ่งชั้น

3. สัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา จำนวน 9 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนโยบาย จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน กลุ่มวิชาการ ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวน 3 คน และกลุ่มปฏิบัติ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดย

1. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยนำผลการ วิเคราะห์เอกสาร แนวคิด

ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา และการสัมภาษณ์ แนวการบริหารจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จากผู้เชี่ยวชาญ จากขั้นตอนที่ 1 มาวางรูปแบบการบริหาร จัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 9 คน กำหนด เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนโยบาย จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน กลุ่มวิชาการ ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวน 3 คน และกลุ่มปฏิบัติ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน เพื่อวางรูปแบบการบริหารจัดการถดถอยทางการ เรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

3. ประเมินวางรูปแบบการบริหารจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประเมินวางรูปแบบการบริหาร จัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้วยการประเมิน ความเหมาะสมและความถูกต้อง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย

1. นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่มี ผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จ และมีการบริหารสถานศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

นำรูปแบบไปทดลองใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดพิรุณศาสตร์ มี 20 คน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างคู่มือเพื่อนำรูปแบบการบริหารจัดการถด ถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีรายละเอียดดังนี้ ผลวิจัยแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม

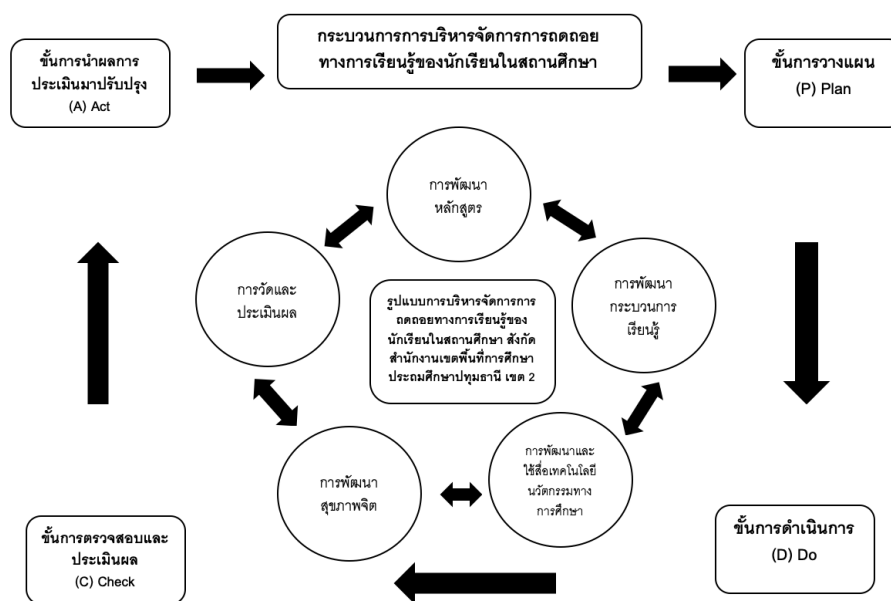
(n = 297)

สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.29	0.70	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.45	0.65	มาก
3. ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา	4.30	0.73	มาก
4. ด้านการพัฒนาสุขภาพจิต	4.27	0.73	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.38	0.70	มาก
รวม	4.34	0.70	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.34$) และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.65) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.70) ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.73) ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.70) และด้านการพัฒนาสุขภาพจิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนาและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 รูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบ ที่ 1 การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร

2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านพัฒนาสุขภาพจิต 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา 5) ด้านการวัดและการประเมินผล และองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการ การจัดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา มี 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน 2) ขั้น การดำเนินการ 3) ขั้นการตรวจสอบและประเมินผล 4) ขั้นการนำผลการประเมินมาปรับปรุง สามารถ สรุปรูปแบบกระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังภาพประกอบ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

จากภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบ ที่ 1 การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านพัฒนาสุขภาพจิต 4) ด้าน การวัดและการประเมินผล 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา และ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา มี 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน 2) ขั้นการดำเนินการ 3) ขั้นการตรวจสอบและประเมินผล 4) ขั้นการนำ ผลการประเมินมาปรับปรุง

ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความถูกต้อง และ ความเหมาะสม ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลของความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามองค์ประกอบของรูปแบบ

(n = 5)

รูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2	ความถูกต้อง			ความเหมาะสม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา	4.70	0.51	มากที่สุด	4.74	0.48	มากที่สุด
2. กระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา	4.75	0.47	มากที่สุด	4.77	0.38	มากที่สุด
รวม	4.73	0.49	มากที่สุด	4.76	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบกระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความถูกต้องค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.75, S.D. = 0.49) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.70, S.D. = 0.51) และ ความเหมาะสมค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.77, S.D. = 0.38) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.74, S.D. = 0.48)

3. ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ไปทดลองใช้ที่โรงเรียนวัดพิรุณศาสตร์ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เป็นระยะเวลา 2

เดือน ระหว่างเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2566 โดยมีผู้บริหาร จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 19 คน รวมเป็น 20 คน ทดลองใช้และประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลของความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการนำรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 นำไปใช้

(n = 20)

การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2	ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์	
	แปลผล		แปลผล	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ ของนักเรียนในสถานศึกษา	4.82	0.37	มากที่สุด	4.79
2. กระบวนการบริหารจัดการการถดถอย ทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา	4.80	0.40	มากที่สุด	4.81
รวม	4.81	0.38	มากที่สุด	4.80

จากตารางที่ 3 พบว่า ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.38) และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ได้ดังนี้ ความเป็นไปได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.37) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.39) และความเป็นประโยชน์ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.40) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.41)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญสามารถอภิปรายดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการพัฒนาสุขภาพจิต ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารสถานศึกษาจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2022) ได้ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและ ความต้องการของผู้เรียน 1. ปรับหลักสูตร 2. ปรับเปลี่ยนวิธีการสอน 3. ปรับการวัดและประเมินผลผู้เรียน 4. ปรับการวัดและประเมินผลผู้เรียน 5. พัฒนาทักษะสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน รวมถึง Fitzpatrick et al. (2020) ได้ให้ความสำคัญต่อสุขภาพจิตในชั้นการวางแผนกลับมาเปิดเรียนใหม่โดยคำนึงถึงทั้งผู้เรียนและผู้สอน การปรับวิธีการสอน และหลักสูตรเพื่อลดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2021) ได้รายงานผลการศึกษาผลกระทบของโควิด-19 ระลอกใหม่ต่อการศึกษาไทย พบว่า ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านสื่อและเทคโนโลยีและด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1. การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ด้านพัฒนาครู ด้านการวัดและประเมินผลและด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonpluk (2013) ที่ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเวียงพาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ครูมีความพร้อมตามตัวชี้วัดทั้งสิ้น 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผลและการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ครูใช้เทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้และครูใช้การวิจัยสอนนวัตกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตัวชี้วัดที่มีอุปสรรคและปัญหาทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ครูใช้หนังสือตำราเรียนและสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้ในประเทศ และกลุ่มประชาคมอาเซียน ด้านผู้บริหารมีความพร้อมตามตัวชี้วัดทั้งสิ้น 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สถานการณ์จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารมีความสามารถในการติดตามผลการดำเนินงาน ตัวชี้วัดที่มีอุปสรรคและปัญหา มีทั้งสิ้น 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้บริหารมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการใช้ ICT ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานเครือข่ายเพื่อความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และผู้บริหารมี

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายในกลุ่มประชาคมอาเซียน (Deming, 2004)

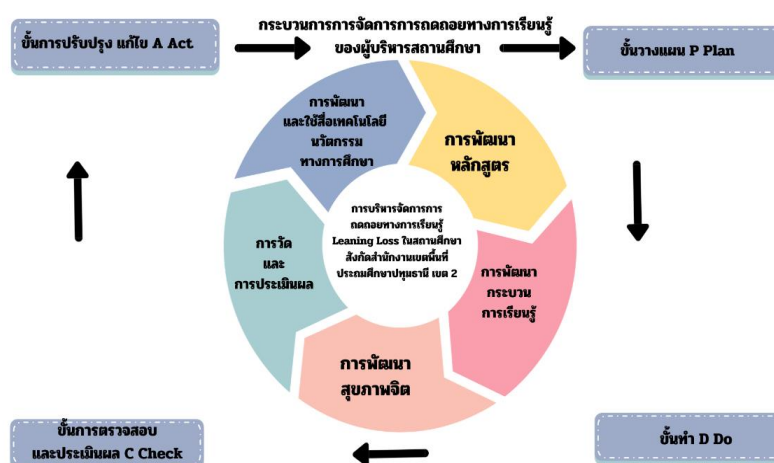
2. กระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการดำเนินการ (Do) ขั้นการตรวจสอบและประเมินผล (Check) และขั้นการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Act) ผลการประเมินโดยภาพรวมพบว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน สอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของ Niyomwon (2021) วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร ด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้ง Palichat (2006) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียน สรุปว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญช่วยให้การเรียนรู้มีคุณภาพ มีการดำเนินการถ่ายทอดอย่างเป็นระบบระเบียบในการจัดการเรียนรู้ แต่ทว่าไม่สามารถกล่าวได้ว่ารูปแบบใดเหมาะสมหรือดีที่สุด ดังนั้นการเลือกใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรต้องนำไปใช้ให้เหมาะสมกับระดับและวัยของนักเรียน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลการทดลองใช้และประเมินรูปแบบทางการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่สร้างขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี ง่ายต่อความเข้าใจ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางหลักการต่าง ๆ และได้มีการพัฒนาให้มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ทำให้มีความสมบูรณ์ ครอบคลุม ในการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ในสถานศึกษาดังที่ Modaus, Scriven and Stufflebeam (2000) ที่ได้เสนอแนวทางการประเมินรูปแบบ โดยประเมินมาตรฐานมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้องและครอบคลุมบริบทของการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hongthong (2019) ที่ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเด็กปฐมวัย พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

จากโมเดลดังกล่าวทำให้ทราบว่าองค์ประกอบของการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา และผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ นำข้อมูลวิเคราะห์ร่วมกันและออกแบบร่างรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ที่มีองค์ประกอบ 2

องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้ 1. องค์ประกอบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) การวัดและประเมินผล 3) พัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตร 5) การพัฒนาสุขภาพจิต และ 2. องค์ประกอบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการดำเนินการ (Do) ขั้นการตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ขั้นการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Act) ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สรุป

สรุปผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มี 2 องค์ประกอบหลัก คือ 1. การบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการวัดและประเมินผล 3) ด้านพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 5) ด้านการพัฒนาสุขภาพจิต และ 2. กระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นการวางแผน (Plan) ขั้นการดำเนินการ (Do) ขั้นการตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ขั้นการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Act)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการ การถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ไปใช้ในการบริหารจัดการการถดถอยทางการ เรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงองค์ประกอบการ บริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล พัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาสุขภาพจิต เพื่อลดถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนและให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการศึกษามากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำรูปแบบไปใช้ในสถานศึกษา โดยประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาสุขภาพจิต 5) ด้านการวัดและประเมินผล และ กระบวนการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน 2) ขั้นการดำเนินการ 3) การตรวจสอบและประเมินผล 4) การนำผลการประเมินมา ปรับปรุง โดยประยุกต์ใช้ตามบริบทของสถานศึกษาเพื่อยกระดับการบริหารจัดการการถดถอยทางการ เรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ตามเป้าหมายของสถานศึกษา

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีนโยบายในการนำรูปแบบการบริหาร จัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอื่น ๆ เป็นแนวทางเพื่อให้เกิดการถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพได้จริงตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อการ บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง

2. ควรวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น ๆ และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ฯ เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการการถดถอยทางการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3. ควรวิจัยรูปแบบการพัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อการบริหารจัดการการถดถอยทางการ เรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

References

- Anannawee, P., & Prawatrungruang, S. (2023). A Model of Digital Leadership of School Administrators in Schools Administration, The Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong. *Journal of Social Science and Cultural*, 7(4), 250–268. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/263553>
- Boonpluk, T. (2013). *Preparation for Learning Management for Teachers and Administrators Educational Institutions towards Becoming an ASEAN Community in 2015: A case study of Ban Wiang Phan School under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office, Area 3*[Master's thesis, Mae Fah Luang University].
- Deming, W. E. (1986). *Out of the Crisis*. Cambridge. Center for Advance Educational Services, Massachusetts Institute of Technology.
- Deming, W. E. (2004). *Plan Do Check Act (PDCA)*. <http://www.mycoted.com/creativity/techniques/pdca.php>
- Fitzpatrick, R., Korin, A., & Riggall, A. (2020). *An International Review of Plans and Actions for School Reopening*. Education Development Trust.
- Hongthong, P. (2019). *Academic Administration Model of Educational Institutions in Bangkok to Develop the Ability to Manage Themselves (Executive Function: EF) of Early Childhood Children*[Doctoral dissertation, North Bangkok University].
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Madaus, G. F., Scriven, M., & Stufflebeam, D.L. (2000). *Evaluation Model: Viewpoints on Education and Human Services Evaluation*. Kluwer Academic Publishers.
- Niyomwon, W. (2021). *Learning Management Model of Samut Sakhon Municipality School Administrators in the Crisis of COVID-19*. Graduate School, North Bangkok University.
- Office of the Education Council. (2022). *Measures to Revive the Recession in Official Learning*. <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1932-file.pdf>
- Office of the Education Council. (2022). *Report on the Results of the Seminar on the Learning Outcomes of Thai Children. In the COVID-19 Situation: Findings and Suggestions for Development*. Office of the Education Council.
- Office of the Education Council. (2022). *National Qualifications Framework Education–Standards—ASEAN countries*. Office of the Education Council.

- Palichat, R. (2006). *Learning Management that Promotes Thai Language Article Content for 4th Grade Students Model*[Master's thesis, Songkhla Rajabhat University].
- Prathum Thani Primary Educational Service Area 2. (2022). *Implementation Plan for Fiscal year 2023*. <https://ptt2.go.th/home/plan66/>
- Sayfah, Y. (2022). *Learning Loss “What do parents do when their child has Learning Loss?”*. <https://www.rakluke.com/child-development-all/kid-development/item/learning-loss.html>
- Thongliamnak, P. (2021). *Exploring the Impact of COVID-19, An Important Turning Point in World Education*. <https://www.eef.or.th/article1-02-01-211/>